

St. Lihme Vandværk A.m.b.A.
Tørskindvej 19
7183 Randbøl

Susanne Christiansen

Mobil tlf.: 21387032
SUSAC@vejle.dk

11. juni 2025

J. nr.: 13.02.01-P19-23-25

Forøgelse af indvindingstilladelse til Store Lihme Vandværk

Ansøgning

Store Lihme Vandværk har 9. maj 2025 søgt om en forøgelse af deres indvindingstilladelse fra 300.000 m³ grundvand pr. år til 450.000 m³ grundvand pr. år.

Vandværket har to boringer med DGU nr. 115.1407 og DGU nr. 115.1796. Boringerne ligger på henholdsvis matr.nr. 8E Lihme By, Nørup og matr.nr. 19E Lihme By, Nørup, se side 8.

Vandværket ligger i St. Lihme by på St. Lihme Møllevej 3, 7183 Randbøl, matr.nr. 20D Lihme By, Nørup ved slagteriet Dane Pork.

Store Lihme Vandværks eksisterende tilladelse til indvinding af 300.000 m³ grundvand pr. år udløber 1. februar 2053.

Tilladelse

Vejle Kommune giver Store Lihme Vandværk tilladelse til at indvinde 450.000 m³ grundvand pr. år fra vandværksboringerne med DGU nr. 115.1407 og 115.1796 efter § 20 og § 22 i Vandforsyningsloven¹.

VVM

Ansøgningen er screenet i forhold til Miljøvurderingsloven². Vejle Kommune har vurderet indvindingens påvirkning af grundvandsressourcen, naturområder og vandløb.

Teknik & Miljø Vand

Kirketorvet 22

Åbningstider
Fremmøde
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

Telefon
Mandag-onsdag kl. 8-15
Torsdag kl. 8-17
Fredag kl. 8-14

¹ Lov nr. 299 af 8. juni 1978, jf. lovbekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2024

² Lov nr. 425 af 18. maj 2016, jf. lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023

Vejle Kommune vurderer på baggrund af VVM-screeningen, at indvindingen af grundvand ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. Ansøgningen kræver derfor ikke en miljøvurdering.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Anlæggets indretning

1. Indvindingens formål er almen vandforsyning i Store Lihme Vandværks forsyningsområde jf. Vejle Kommunes vandforsyningsplan.
2. Der må maksimalt indvindes 450.000 m³ grundvand pr. år fra vandværkets to borer.
3. Boringerne på kildepladsen har DGU nr. 115.1407 og 115.1796. Boringerne ligger på matr. 8E Lihme By, Nørup og matr.nr. 19E Lihme By, Nørup (se side 8).
4. Der må maksimalt indvindes 70 m³ pr. time fra kildepladsen (når der indvindes fra begge borer samtidig).
5. Boringerne skal være indrettet efter Boringsbekendtgørelsen³.
6. Råvandet skal behandles på vandværket, så det overholder gældende grænseværdier for drikkevand; jf. Drikkevandsbekendtgørelsen⁴.

Vandkvalitet

7. Det forudsættes at kontrol med råvandet og det behandlede vand til enhver tid følger gældende kontrolprogram fastsat af Vejle Kommune.

Drift

8. Bundfældet filterskyllevand bortledes efter den gældende udledningstilladelse.
9. Bortskaffelse af bundfældet slam, skal ske efter gældende regler.
10. Den oppumpede vandmængde skal måles. Store Lihme Vandværk vil hvert år i begyndelsen af januar få besked fra Vejle Kommune om indberetning af den oppumpede vandmængde. Indberetningen skal hvert år ske senest 1. februar.
11. Store Lihme Vandværk er efter Vandforsyningslovens § 23 erstatningspligtig for de skader, som sker i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden under anlæggets drift. Erstatningsspørgsmål afgøres af taksationsmyndighederne.
12. Tilladelsen gælder i 30 år med **udløb 1. juni 2055**. Hvis indvindingen til den tid ønskes fortsat, skal der inden tilladelsens udløb søges om fornyelse af tilladelsen.

For at sikre grundvandet i nærområdet mod forurening meddeles følgende påbud og forbud efter Miljøbeskyttelsesloven⁵:

1. Efter miljøbeskyttelseslovens § 24 fastlægges et fredningsbælte på **10 meter** omkring hver boring. Inden for fredningsbæltet må der ikke gødes, bruges ukrudtsdræbende midler eller i det hele taget anbringes eller anvendes stoffer på en sådan måde, at indvindingsanlægget udsættes for forurening.

Overtrædelse af vilkår fastsat efter Vandforsyningsloven og Miljøbeskyttelsesloven kan straffes efter de respektive loves bestemmelser herom (jf. Vandforsyningslovens § 84 og Miljøbeskyttelseslovens § 110).

³ Bekendtgørelse nr. 1260 af 28. oktober 2013

⁴ Bekendtgørelse nr. 221 af 25. februar 2025

⁵ Lov nr. 244 af 6. juni 1991 jf. lovbek. nr. 1093 af 11. oktober 2024

Beskyttelseszone efter Miljøbeskyttelsesloven

Der er fastlagt en beskyttelseszone på **25 meter** omkring vandindvindingsanlæg der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg efter Miljøbeskyttelseslovens § 21b. Der må ikke bruges pesticider, dyrkes eller gødskes til erhvervsmæssige og offentlige formål inden for beskyttelseszonen.

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO'er)

Da indvindingen forøges, skal Miljøstyrelsen beregne et nyt boringsnært beskyttelsesområde (BNBO) omkring hver af vandværkets borer.

Inden for det boringsnære beskyttelsesområde er det politisk besluttet, at der som udgangspunkt ikke længere erhvervsmæssigt må bruges pesticider. Aftaler om pesticidfri drift skal ske frivilligt med lodsejeren, hvis dette ikke kan lade sig gøre, skal det ske ved påbud.

Kompensationen skal finansieres over vandtaksten.

Der er lavet lodsejeraftaler i eksisterende BNBO'er.

Tilsyn

Vejle Kommune har tilsyn med, at de stillede vilkår overholdes. Overtrædelse af vilkår fastsat efter Vandforsyningsloven kan tilbagekaldes efter lovens § 34.

Hvis Store Lihme Vandværk ikke overholder betingelserne, kan Vejle Kommune tilbagekalde tilladelsen jf. Vandforsyningslovens § 34.

Klagevejledning

Tilladelsen vil blive offentliggjort på www.vejle.dk/afgorelser

Store Lihme Vandværk, Styrelsen for Patientsikkerhed, klageberettigede foreninger eller enhver anden, der har individuel, væsentlig interesse i sagen, kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

En eventuel klage over afgørelsen skal ske på Klageportalen på www.borger.dk eller www.virk.dk senest 9. juli 2025. Herfra sendes klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det koster et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

I får besked, hvis der er klager over afgørelsen.

Hvis kommunens afgørelse ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden 6 måneder efter offentliggørelsen.

Sagsfremstilling

Store Lihme Vandværk har den 9. maj 2025 søgt om en forøgelse af eksisterende indvindings-tilladelse fra 300.000 m³ grundvand pr. år til 450.000 m³ grundvand pr. år.

Ansøgningen skyldtes at Dane Pork, som St. Lihme Vandværk forsyner, skal udvide og derfor har brug for mere vand i produktionen.

Vandværket har to boreriger med DGU nr. 115.1407 og DGU nr. 115.1796. Borerigerne ligger på matr.nr. 8E Lihme By, Nørup og matr.nr. 19E Lihme By, Nørup.

Arealet hvor boring med DGU nr. 115.1407 ligger, ejes af Mia Karstensen og arealet hvor boring med DGU nr. 115.1796 ligger, ejes af Allan Johnsen.

Grundvandsressourcen – sårbarhed

Vandværksboring med DGU nr. 115.1407 er etableret i 2001. Boringen er 122 meter dyb og filtersat i et miocænt kvartssandslag (Bastrup Sand) fra 110-122 meter under terræn. De gennem-borede jordlag viser nederst en tertiær (før istiderne) lagserie på 17 meter kvartssand, dernæst følger 36,5 meter glimmerler med et lille indslag af sandsten og kvartssand på 2,70 meter. Oven på glimmerleret er der aflejret 16,5 meter glimmersand.

Oven på den tertiære lagserie træffes kvartære (istids) aflejringer. Først ses 25,3 meter glacialt smeltevandssand, som i de øverste 3,30 meter bliver gruset. I smeltevandssandet optræder der 0,20 meter moræneler. Ovenpå det grusede smeltevandssand træffes 9,90 meter moræneler, 9,80 meter smeltevandssand, 2,00 meter smeltevandssler og til under muldlaget 4,70 meter moræneler.

Vandværksboring med DGU nr. 115.1796 er etableret i 2018. Boringen er 118 meter dyb og filtersat i et sandlag fra 103,5-116,5 meter under terræn. De gennemborede jordlag viser nederst 15 meter sand, som nederst er fint og som efterhånden bliver mellemfint til mellemgroft. Laget indeholder trækul. Efterfølgende ses 4 meter brunt glimmerler og igen et tykt sandlag på 79 meter. Sandlaget er fint til mellemkornet med indslag af brunt glimmerler og gråt ler. Sandlaget efterfølges af 4 meter gråt ler, 12 meter sand til under muldlaget og et enkelt lerlag på én meter.

Lerlagene over grundvandsmagasinet ved boring 115.1407 viser, at det er yderst velbeskyttet. Det samme gælder dog ikke for boring med DGU nr. 115.1796. Her er lerlagene få og tynde, men det tykke sandlag er fint til mellemkornet med indslag af ler. Boringen så dyb, at den betragtes som godt beskyttet. Området er udpeget som sårbar, men det skyldtes et højere liggende grundvandsmagasin.

Begge boreriger er etableret i overjordiske råvandsstationer.

St. Lihme Vandværk ligger inden for kortlægningsområdet Bredsten. Staten har kortlagt området og Vejle Kommune har lavet en samlet indsatsplan for Vandel-Vork, Bredsten-Gadbjerg og Hvejsel, Andkær og Jerlev-Vejle Syd, Grønbjerg-Langelund Vandværk og Øgelund Vandværk. Byrådet har godkendt indsatsplanen 20. juni 2018.

Grundvandskvaliteten

Store Lihme Vandværk har ingen vandkvalitetsproblemer.

Drikkevandet overholder alle krav til god drikkevandskvalitet. Seneste vandanalyser kan ses på

vandværket hjemmeside www.stlihmevandvaerk.dk

Vandværket udtager vandanalyser efter Vejle Kommunes fastlagte kontrolprogram.

Vandbehandling

Råvandet filtreres i et lukket filteranlæg med to forfiltre. Filterkapaciteten er 70 m³/time. Efter filtrering ledes vandet til en underjordisk rentvandstank med en volumen på 600 m³. Udpumpningen sker ved hjælp af 2 stk. frekvensstyrede rentvandspumper, som har en samlet kapacitet på 50 m³/t. Udpumpningen er sektioneret i to.

Filterskyllevandet bundfældes i tank i 18 timer og udledes til kloak via nabovirksomheds dræn. Der filterskylles efter indvinding af 2000 m³ grundvand. Der er i 2022 anvendt 2.750 m³ til filterskylning. Slammet deponeres på godkendt deponi.

Vejle Kommune har sidst været på tilsyn på Store Lihme Vandværk 4. august 2017.

Ledningsnettet

Ledningsnettet består af PVC og PEH. Der var i 2022 et ledningstab på 0 %. Vandværket har nødforbindelse til Nørup Vandværk.

Forbrugere

Vandværket har pt. 41 forbrugere fordelt på 37 parcelhuse og 4 industrivirksomheder, hvor Dane Pork er langt den største forbruger. De leverer desuden vand til det tidligere Ravning Vandværk (26 ejendomme).

Store Lihme Vandværks indvindingstilladelse blev i 2023 forøget fra 200.000 m³ grundvand pr. år til 300.000 m³ grundvand pr. år. Vandværket indvandt i 2024 i alt 217.823 m³.

Store Lihme Vandværks forsyningsområde er fastlagt i kommunens vandforsyningsplan.

Takster

Seneste godkendelse af takstændringer er sket 18. december 2018.

Regulativ

Store Lihme Vandværk har et regulativ, der trådte i kraft 1. januar 2011.

Forureningskilder

En lille del af det eksisterende indvindingsopland ligger ved slagteriet Dane Pork. Der ligger én kortlagt lokalitet (en lille del af slagteriet) i eksisterende opland. Den er kortlagt på vidensniveau 1 (V1), hvilket betyder, at der er mistanke om en forurening på baggrund af aktiviteten. Der ligger flere V2 (påvist en forurening) kortlagte lokaliteter langt ude i eksisterende indvindingsopland.

Naturområder

Der ligger tre beskyttede søer inden for 300 meter af vandværksboringerne. I den resterende del af eksisterende indvindingsopland ligger der beskyttede sten- og jorddiger, søer, engarealer, overdrev, moser og hede arealer.

Uden for indvindingsoplandet, men inden for det område der påvirkes ved indvinding af den ansøgte vandmængde, ligger Møgelmose.

Det primære grundvandsspejl ligger ca. 37-38 meter under terræn og sårbarheden er lille i forhold til det grundvandsmagasin der indvindes fra (Bastrup Sand i 110-122 meter under terræn i boring med DGU nr. 115.1407 og i 103,5-116,5 meter under terræn i boring med DGU nr. 115.1796). Der optræder bl.a. ca. 37 meter tertiært glimmerler over Bastrup Sandet og 15 meter moræneler i den ene boring. I den anden boring optræder der få mindre lerlag, men boringen er dyb. På baggrund af dette vurderes det, at tilladelsen til forøget indvinding af grundvand fra boringerne ikke vil medføre væsentlige ændringer i tilstanden i Møgelmose og andre beskyttede våde naturområder.

Kommunens vurdering

En del af eksisterende indvindingsopland ligger ved slagteriet Dane Pork. Vejle Kommune har vurderet, at hidtidige aktiviteter knyttet til slagteriet ikke er et problem, da boringerne er dybe, og kommunen stiller krav til fx tæt belægning på parkerings- og aflæsningspladser og tæt bund i bassin, så der ikke sker nogen form for nedsivning til grundvandet.

Hele indvindingsoplandet er udpeget som et særligt drikkevandsområde (OSD). I et sådant område skal der gøres en særlig indsats for at beskytte grundvandet. De særlige indsatser er udmøntet i retningslinjer for Vejle Kommunes administration. Så der kan også godt blive stillet krav andre steder i oplandet end ved Dane Pork. Dog beror hver enkelt sag altid på en konkret vurdering.

Vandværket har etableret en nødforbindelse til Nørup Vandværk, hvilket sikrer forbrugerne på begge vandværker i tilfælde af fx vandkvalitetsproblemer.

På baggrund af forøgelsen skal Miljøstyrelsen beregne nyt indvindingsopland og nye boringsnære beskyttelsesområder (BNBOer) for de to boringer.

Inden for de to BNBOer er det politisk besluttet, at der som udgangspunkt ikke længere erhvervs-mæssigt må bruges pesticider. Aftaler om pesticidfri drift skal ske frivilligt med de enkelte lods-ejere, hvis dette ikke kan lade sig gøre, skal det ske ved påbud.

Kompensationen skal finansieres over vandtaksten.

Store Lihme Vandværk har lavet lodsejeraftaler i de eksisterende BNBOer, men når nye BNBO godkendes i en bekendtgørelse, så skal der laves nye lodsejeraftaler.

Vejle Kommune vurderer, at området kan bære en indvinding som ansøgt på 450.000 m³ grundvand pr. år, og indvindingen kan ske på en miljømæssig forsvarlig måde.

I øvrigt

Hvis I er i tvivl om noget i tilladelsen, er I velkomne til at ringe hertil på tlf. 21 38 70 32 eller sende en e-mail til SUSAC@vejle.dk.

Venlig hilsen

Susanne Christiansen

Kopi af tilladelsen er sendt til

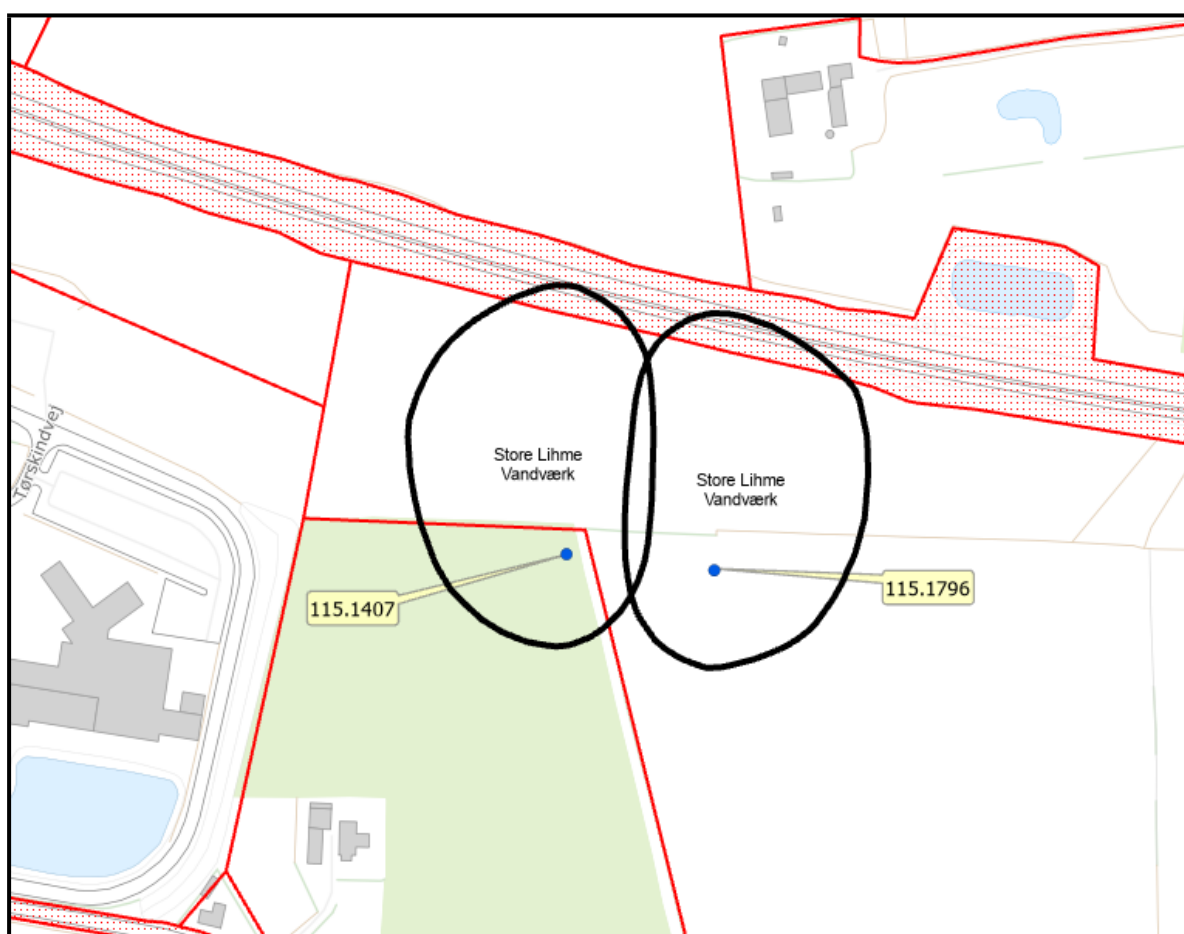
Mie Karstensen
St. Lihme Møllevvej 17
7182 Bredsten

Allan Johnsen
Bredstenvej 45
7182 Bredsten

Helle Magnusson & Ralf Gøte Magnusson
Ladegårdvej 4
7182 Bredsten

Styrelsen for Patientsikkerhed, Vest
Danmarks Sportsfiskerforening
Danmarks Naturfredningsforening, Vejle
Forbrugerrådet

trvest@stps.dk
post@sportsfiskerforbundet.dk
dnvejle-sager@dn.dk
fbr@fbr.dk

Store Lihme Vandværks boringer med DGU nr. 115.1407 og 115.1796 med eksisterende BNBOer